خبر

مستندی درباره نقاش انقلاب

لوگو و پوستر فیلم مستند «هنرمند واحد ۵» در آستانه حضور در شانزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینما حقیقت» رونمایی و منتشر شد. این لوگو و پوستر را محمد اسفندیاری طراحی کرده است. این مستند که کارگردانی آن را محمدصالح حجت‌الاسلامی و تهیه‌کنندگی آن را حسین نشاطی به عهده دارند، در مرکز هنری و رسانه‌ای سلوک حوزه هنری تولید شده است. هنرمند واحد ۵، روایتی از زندگی هنری و حرفه‌ای زنده‌یاد حبیب‌ا... صادقی هنرمند نقاش است که مردادماه ۱۴۰۱ درگذشت. این فیلم مستند با حضور نزدیک به ۲۰ چهره مطرح هنری، به مرور ابعاد هنری و فعالیت‌های این هنرمند مطرح دهه‌های اخیر پرداخته است. فهرست عوامل این فیلم عبارتند از: پژوهشگر و کارگردان: محمدصالح حجت‌الاسلامی، دستیار کارگردان: آزاده فضلی، فیلمبرداران: امیرمهدی اخروی، حمید عزیزآبادی، حسن عابدینی و عباس کشاورز، صدابردار: امیرمهدی اخروی، تدوین: سمیرا کاملی، دستیار تدوین: ملیکا خداوردی، صداگذار: سامان قیطولی، اصلاح رنگ و نور: یحیی علیی، طراح لوگو: محمد اسفندیاری، عنوان‌بندی: محمدرضا فراهانی، خواننده تیتراژ: زنده‌یاد غلامحسین بنان، مدیرتولید: حمید صابونی، آرشیو: مجید ریاضی، محمدرضا فراهانی، احسان زیورعالم، روابط عمومی و مشاور رسانه‌ای: آزاده فضلی، تهیه کننده: حسین نشاطی، تهیه شده در مرکز هنری رسانه‌ای سلوک./ جام جم

انقلاب اسلامی

انقلابی ماند

رهبری صراحتا به ما اعلام کرده‌اند که موسیقی را نجات دهید

دوربین و میکروفن آنها بود، سرود مرگ بر اسرائیل را با ملودی نزدیک به ملودی همان آمریکا آمریکا خواندیم. همان جا چند دقیقه‌ای با بقیه گروه کار کردم که به جای کر، بخش‌های «مرگ بر اسرائیل» را بگویند. آن شب به بیروت برگشتیم و حدود ساعت ۳ صبح بود که رژیم صهیونیستی دو طرف هتل محل اقامت ما را با موشک زد.

ساخت ترانه «برف» هم خاطره خوبی دارد برای خودش. این ترانه در همان سال‌های دهه ۶۰ کار شد. سال‌های جنگ بود و مسئولیتی هم در رادیو داشتم. یک روز سرد زمستانی، جلسه‌ای با اعضا داشتیم. در آن جلسه به انبوه کارهایی که در مورد جنگ می‌شد اشاره کردم و گفتم از برخی سمبل‌ها و نمادهای زندگی غافل شده‌ایم زیرا خواه ناخواه زندگی ادامه دارد. کوه، آفتاب، جنگل، گندم، باران، برف و... همه اینها هستند. این شد که دو اثر پیشنهاد شد؛ یکی با نام «باران» که کار آقای یوسف زمانی بود و «برف» را من خواندم.

به نظر من، بهترین نوع موسیقی در این ۴۳ سال پس از انقلاب اسلامی، سرودهای انقلابی است. موجه‌ترین نوع موسیقی. به دلیل این‌که اشعار و کلمات آنها برای مردم مفهوم است.

آثار ارزشی و انقلابی می‌توانند تاریخ مصرف دائم داشته باشند اما در رأس دولت‌ها افرادی هستند که مانع پخش کارهای ارزشی می‌شوند.

برخی هنرمندان که در آن سوی آب ساکن شده‌اند، برای خودنمایی در آنجا علیه کشورشان اثری تولید می‌کنند که شاید به تصور خودشان به شهرتی دست پیدا کنند، اما خیلی راحت بگویم خاک بر سر آن ایرانی که به ضرر مملکت خودش در یک کشور دیگر چنین فعالیتی داشته باشد.

تولید اندک موسیقی ارزشی و انقلابی، مربوط به مراکز متولی موسیقی مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمان صداوسیما است. نمی‌خواهم بگویم به تنهایی سنگ انقلاب را به سینه می‌زنم، در موسیقی کشورمان کسانی را می‌شناسم که یاوران بسیار بسیار خوبی برای این هدف بوده‌اند ولی به هرحال این افراد برای ادامه زندگی و امرار معاش خود نیاز به حمایت دارند.

عده‌ای می‌خواهند مرا یک هنرمند خودفروخته یا امثال آن رقم بزنند. بسیار خوشحالم که در زندگی‌ام هیچ‌گاه دغدغه مالی نداشته‌ام. پدر بسیار ثروتمندی داشتم که در آذربایجان شهره است، بنابراین هیچ‌گاه برای پول کار نکردم و سفارشی کاری انجام ندادم، بلکه هرچه خواندم براساس اعتقادم است.

از نوادگان سردار ملی هستم، بنابراین نگاه ملی – میهنی و حماسی همیشه در ذهن و قلب من وجود داشته و از این بابت نه مطلقا پشیمان هستم و نه به حرف‌های دیگران توجه می‌کنم. شاید در نگاه عده‌ای منفور باشم و از من خوش‌شان نیاید اما من مملکتم را دوست دارم.

قطعه «ایران» را با هدف بیان یکپارچگی ملت ایران ساختم. در این کار به قومیت‌های مختلف کشور اشاره شده و در کلیپ تصویری آن نیز قومیت‌ها با لباس‌های کردی، لری، آذری، خراسانی، ترکمنی، بلوچی و... نمایش داده می‌شوند.

اعتقادی به انتشار آلبوم، سی‌دی و کاست و این قبیل فعالیت‌های انتفاعی ندارم. زیرا هیچ‌وقت به موسیقی به‌عنوان محل درآمد نگاه نکردم. فقط یک‌بار آلبومی به نام «حرف‌های تازه» منتشر کردم. کاری بود که با هزینه شخصی خودم منتشر شد و همه عواید چندمیلیونی‌اش - که در آن زمان مبلغ کمی هم نبود - صرف بیمارستان سرطانی شهدای تجریش شد.

برخی برای موسیقی در کشور حلال‌وحرام می‌کنند، در این مملکت مقام معظم رهبری هستند و هروقت صلاح بدانند دستور می‌دهند که موسیقی پخش نشود. پس وقتی ایشان چنین دستوری صادر نکرده‌اند، یعنی موسیقی آزاد است و باید کار شود. من از حضرت امام مدال طلای جنگ به گردن دارم، دستخط امام را روی میزم دارم که از من تقدیر کرده‌اند، پس حرف برای اظهارنظرهای دیگر نمی‌ماند. حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای صراحتا به ما اعلام کرده‌اند که موسیقی را نجات دهید.

در این روزها که بازار موسیقی پر از موسیقی مبتذل است، من متهم به سفارشی‌خواندن می‌شوم! رسالت من به‌عنوان یک خواننده ایجاب می‌کند تا صدایم را از هر طریقی که شده به گوش مردم برسانم، برای همین با تمام وجودم سفارشی‌خواندن را به کافه‌بازاری خواندن ترجیح می‌دهم.

موسیقی با مرگ دست‌وپنجه نرم می‌کند و این برای اهل موسیقی، بسیار سخت و ناگوار است؛ نه اثر فاخری منتشر می‌شود و نه آلبوم خوبی؛ وضع آموزش هم خوشایند نیست.

متاسفانه هر روز شاهد این هستیم که تابوت موسیقی را می‌برند تا دفن کنند زیرا موسیقی روزبه‌روز با مرگ و سقوط دست‌وپنجه نرم می‌کند و این برای کسانی که سال‌ها زندگی خود را صرف این هنر کرده‌اند بسیار سخت و ناگوار است.

پیشکسوتان و هنرمندان محبوب به موسیقی ظلم کردند زیرا اگر برای‌شان مهم بود تا آخرین لحظه برای پیشرفت این هنر می‌جنگیدند و بهتر است بگوییم که هنرمندان مسئول سقوط موسیقی هستند.

نقش سیاسی و اجتماعی موسیقی در جامعه کم شده است و این موضوع از اشتباهات و خطاهای مسئولان، وزرا و مدیران فرهنگی است، خطاهای آنها باعث خواننده‌پروری شده. درحال‌حاضر جوان‌هایی با ظاهر نامتعارف وارد میدان موسیقی شده‌اند. تصمیم مسئولان است که جامعه را این‌گونه‌ای تربیت کرده، عجیب هم نیست، به‌هرحال ما دلیل این اتفاقات را می‌دانیم. حتی از انگیزه‌ای که در پس ترانه‌های آنهاست باخبریم، شعرهای سخیف و لباس‌های سبک!

مردم باید بدانند هوادار چه هنرمندانی هستند. زمانی که مخاطبان موسیقی بدانند شخصی که به کنسرتش می‌روند اصلا علم این هنر را ندارد، مطمئن هستم چهره واقعی آنها را می‌بینند و سراغ موسیقی جدی می‌روند.

در هنر، خلاقیت حرف اول را می‌زند، پس باید به این موضوع توجه ویژه شود. دلیل این‌که این روزها آثار موسیقایی ماندگار نمی‌شوند این است که همه شبیه هم شده‌اند و خوانندگان فقط از یک نفر تقلید می‌کنند.

شما به چهره و پوشش اغلب خوانندگان پاپ که توجه کنید حتی متوجه نمی‌شوید که لباس زنانه پوشیده‌اند یا مردانه! قصدم توهین به جنسیت افراد نیست منتها معتقدم هریک از ما باید حواس‌مان به هنجارهای اجتماعی و فرهنگی هم باشد.

خواننده‌ای که به صدایش ایمان داشته باشد و بر مبنای اعتقادات خود بخواند، می‌تواند به ماندگاری بیندیشد. کسی که با اعتقاد بخواند ماندگار می‌شود و من جز ماندگاری به چیز دیگری نمی‌اندیشم.

امیدوارم موسیقی‌مان روزی به دست فرزندان‌مان نجات پیدا کند و به راه صحیح خود برود.

آثار

آثار خاطره‌انگیز اسفندیار قره‌باغی

آمریکا، آمریکا، ننگ به نیرنگ تو
ترانه‌سرا: حمید سبزواری
آهنگساز: احمدعلی راغب

ای ایران
ترانه‌سرا: حسین گل گلاب
آهنگساز: روحا... خالقی

امام علی
ترانه‌سرا: محمود دست پیش
آهنگساز: کامبیز رحیمی

پایان شیطان
ترانه‌سرا: محمد شکری‌فرد
آهنگساز: غلامرضا میرزازاده

نفرین به تو تندیس آزادی
ترانه‌سرا: رضا شیبانی
آهنگساز: غلامرضا میرزاده، چشمه خاور

تیر نمرود
ترانه‌سرا: رضا شیبانی‌اصل
آهنگساز: غلامرضا میرزازاده

بهمن ای بهمن
ترانه‌سرا: حمید سبزواری
آهنگساز: محمد بیگلری‌پور

من یک سپاهی‌ام
شاعر: علی شهودی
آهنگساز: مهرداد کرباسی

انقلابیمیز
ترانه‌سرا: علیرضا خاصوانی
نوازنده: بهروز میرزایی

فرزند ایران
ترانه‌سرا: شاهرخ پناهی‌فرد
آهنگساز: مهرداد کرباسی

شعر آیینی

اهمیت معرفت فاطمی در سرودن شعر فاطمی

محمدعلی مجاهدی در سومین نشست آسیب‌شناسی شعر آیینی با اشاره به اهمیت رعایت خطوط قرمز در سرودن شعر تصریح کرد: در این‌که حضرت زهرا (سلام‌ا... علیها) مورد ستم عده‌ای آدمکش و جانی قرار گرفتند و به شهادت رسیدند، شکی نیست اما وقتی می‌خواهیم این فجایع را در لباس نظم به مخاطب ارائه کنیم، باید مطالب زیادی را رعایت کنیم و باید و نبایدهایی را در نظر بگیریم. تا زمانی که یک شاعر آیینی با این مسائل آشنا نباشد، دچار سرودن آثاری می‌شود که تبعات ناخوشایندی خواهد داشت و در آخرت باید در پیشگاه حضرات معصومین (علیهماالسلام) پاسخگو باشد.

پدر شعر آیینی کشور در پایان ابراز داشت: ادبیات امروز بسیار تخصصی شده و در سرودن شعر فاطمی، بسیار مهم است که ما از سیره فاطمی معرفت و شناخت داشته باشیم و آموزه‌های ما نیز دسته اول و معتبر باشد؛ اگر آموزه‌های ما مبتنی بر منابع معتبر تاریخی و دینی باشد، می‌توانیم علاوه بر ولادت و شهادت حضرت فاطمه (س)، پیرامون حکمت فاطمی، فطرت فاطمی، عصمت فاطمی، عترت فاطمی، غیرت فاطمی، بصیرت فاطمی، سیرت فاطمی، ولایت فاطمی، شفاعت فاطمی، غربت فاطمی و مصداق‌های آن نیز شعر بسراییم. در پایان این نشست، محمدجواد الهی‌پور، شاعر آیینی به شعرخوانی پرداخت:

نور قلب مؤمن از زهراست، گرما از علی
هستی‌ام را از خدا دارم، خدا را از علی
از نفس افتاده فکرم در خیال وصل او
در مسیر بندگی جا مانده دنیا از علی
در شب خوف و خطر یک شهر دیدند از کسی
برنمی‌آید محمد بودن الّا از علی
از محمد کینه‌ها دارند و پنهان می‌کنند
انتقامی سخت می‌گیرند، اما از علی
بغض خود را می‌خورد، زخمش که سر وا می‌کند
درد از زخم زبان است و مدارا از علی
بغض مثل درد دل‌های علی با فاطمه
عشق مثل رو گرفتن‌های زهرا از علی
ناخدای کشتی صبر است «فی البحر البلا»
نه! مصیبت‌ها نمی‌گیرد خدا را از علی
از علی گفتیم و شأنش را نفهمیدیم... حیف
دم زدیم از غربتش، اما نفهمیدیم... حیف
بدر دیده با علی در کوچه می‌ماند فقط
راه را از چشم حق عمار می‌خواند فقط
آن‌که بین کوچه از اندازه‌اش بیرون نزد
دست بر شمشیر برد، اما قدم در خون نزد
چشم در چشم علی، آماده فرمان او
تا که قربانی بگیرد، یا شود قربان او
آی مردم! فهم راه خیر و شر سهل است، سهل
باز هم آتش بیار معرکه جهل است، جهل
می‌شنیدید از پیمبر حرمت احباب را
یادتان داده‌ست روزی رسم دق‌الباب را
سوخت جسم و جان پیغمبر، کمی آرام‌تر
دخترش - زهرا - ست پشت در، کمی آرام‌تر
کوچه دریا می‌شود، دنیا تلاطم می‌کند
هستی‌اش را در شلوغی ناگهان گم می‌کند
مرد جریان‌ساز این غمنامه دارد می‌رود
ریسمان بر دست، بی‌عمامه دارد می‌رود
مسجد از شرم تو تا محشر خجالت می‌کشد
می‌نشینی بر زمین، منبر خجالت می‌کشد
پهلوان بدر و خندق بغض خود را می‌خورد
ذوالفقار از فاتح خیبر خجالت می‌کشد
بعد از آن هر بار در این خانه ماتم زده
حرف محسن می‌شود، حیدر خجالت می‌کشد
چهره می‌پوشاند از شرم نگاه کودکش
از کبود صورتش مادر خجالت می‌کشد
راز غسل نیمه‌شب را فاطمه فهمیده بود
شب اگر باشد، علی کمتر خجالت می‌کشد
لحظه تدفین ماه مرتضی سر می‌رسید
کاش از روی علی دنیا خجالت می‌کشید

اندیشه

ترجمه کتابی از رافائل سانتاندرو

دومین اثر رافائل سانتاندرو، نویسنده اسپانیایی حوزه روان‌شناسی شناختی با عنوان «هیچ چیز آن‌قدرها هم وحشتناک نیست» با زیرعنوان فلسفه زندگی قوی‌ترین و شادترین انسان‌ها با ترجمه علی باغشاهی به چاپ رسید. رافائل سانتاندرو، یکی از روان‌شناسان پیشگام اسپانیایی در این حوزه، کتاب هیچ چیز آن‌قدرها هم وحشتناک نیست را به علاقه‌مندان این رشته نوپا عرضه کرده است. این کتاب با ارائه راهکارهای علمی به مخاطب کمک می‌کند، تا در مقابل چالش‌ها و ناملایمتی‌های روانی بهتر و دقیق‌تر عمل کند. هنر نگارش این کتاب و کتاب پیشین نویسنده یعنی «هنر تلخ نکردن زندگی»، در این است که مولف، فقط به نوشتن صورت مسأله اکتفا نکرده و ضمن ارائه استدلال‌ها، موضوعات را با آوردن مثال‌هایی متناسب ملموس‌تر کرده است. کتاب هیچ چیز آن‌قدرها هم وحشتناک نیست با زیرعنوان فلسفه زندگی قوی‌ترین و شادترین انسان‌ها به نویسندگی رافائل سانتاندرو با ترجمه علی باغشاهی در نشر ذهن‌آویز چاپ و روانه بازار شده است./ هنرآنلاین

فلسفه

انتشار «همگام با نیچه؛ در مسیر رسیدن به آن‌که هستی»

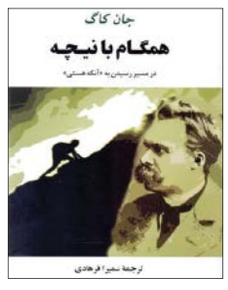

به‌تازگی کتاب «همگام با نیچه؛ در مسیر رسیدن به آن‌که هستی» نوشته جان کاگ با ترجمه سمیرا فرهادی در ۲۳۲ صفحه و بهای ۷۰ هزار تومان توسط نشر جامی منتشر شده است. جان کاگ، نویسنده آمریکایی و پژوهشگر فلسفه متولد ۱۹۷۹ است. او در مقدمه خود بر این کتاب چنین نوشته است: این کتاب درباره تجلی اهداف و جست‌وجوی آنهاست. اولین بار که قله کوروتچ را فتح کردم، فکر می‌کردم هدف از کوهپیمایی فقط رفتن به ارتفاعی بالاتر از ابرها در هوای آزاد است اما با گذشت زمان، وقتی موهایم شروع به سفیدشدن کردند، به این نتیجه رسیدم که رسیدن به قله نمی‌تواند تنها هدف کوهپیمایی و زندگی باشد. وقتی از کوه بالا می‌روید، بخشی از کوهستان می‌شوید. گاه می‌لغزید و زمین می‌خورید، گاهی تعادل‌تان را از دست می‌دهید و سقوط می‌کنید. این داستان تلاشی است برای قرار گرفتن در مسیر درست؛ تبدیل «خود» کنونی‌ات به چیزی دست‌نیافتنی یا ناپیدا. در این مسیر حتی لغزش هم آموزنده است. هیچ اتفاق خاصی با رسیدن به قله نمی‌افتد، بلکه چیزهای آموزنده در طول مسیر رخ می‌دهند. شانس با کسی یار است که به گفته نیچه «به آن‌که هست» دست یابد./ مهر

قاب

به بهانه سالمرگ احمدرضا دالوند

کسانی‌که هنر را برای خود هنر می‌خواستند هرگز از یاد نخواهند رفت. احمدرضا دالوند یکی از این هنرمندان بود که گرافیک و تصویرگری ایران بخشی از نوگرایی خود را مرهون تلاش‌های اوست. دالوند با بسیاری از روزنامه‌ها و ماهنامه‌ها نه تنها به عنوان تصویرگر بلکه به عنوان منتقد هنری و نویسنده همکاری داشت و طراح برگزیده کتاب سال گرافیک اروپا و سپس سمپوزیوم بین‌المللی طراحی در ژاپن شد. او چهار سال پیش در چنین روزی به دلیل بیماری دیابت درگذشت و شوک بزرگی به جامعه هنری وارد کرد.